

§ 250

Diarienummer: KS/2025:834

Svar på remiss - Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel**Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar

att anta remissvaret och skicka det till Justitiedepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Remiss om straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87) har inkommit till Tierps kommun 2025-07-25 från Justitiedepartementet och Tierps kommun är remissinstans. Remissvaret ska ha inkommit senast 2025-11-07.

Barnrättskonsekvenser

Lag (2018:1197) om förenta nationernas konvention om barnets rättigheter fastslår att barnkonventionen gäller som svensk lag. Enligt artikel 3.1 ska barnets bästa beaktas i alla åtgärder inom offentlig verksamhet som rör barn.

Utifrån ovanstående har bedömningen gjorts att beslutet inte påverkar barn och unga.

Mål och uppdrag

Beslutet bidrar till arbetet med delmål 16.2 Kommunens verksamheter ska vara effektiva, transparanta och rättssäkra.

Beslutsunderlag

- UTSKAF 2025-09-24 § 26 Remiss - Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel
- Handläggarens tjänsteutlåtande
- Remissvar - Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87)
- Remiss - Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87), dnr Ju2025/01606
- Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87), dnr Ju2025/01606
- Remiss av SOU 2025:87 Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel - Svar senast 7/11 2025

Beslutet skickas till

- Justitiedepartementet, ju.remissvar@regeringskansliet.se
- Kommunjurist
- HR-chef

Remissvar - Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87)

Kommunen instämmer i vikten att bekämpa korruptionsbrott och tillstyrker lagförslaget vad gäller en ny, samlad och förtydligad korruptionslag.

När det gäller ändrad straffskala för brottet tjänstefel och det nya brottet missbruk av offentlig ställning anser dock kommunen att synpunkterna från experten Lise Donovan i det särskilda yttrandet (s 443f) ska beaktas. Framförallt gäller det expertens farhågor om att det kan finnas risker med att färre brott bedöms som ringa när det gäller tjänstefel, den tänkta tillämpningen av det nya brottet ”missbruk av offentlig ställning” samt förhållandet mellan de föreslagna straffrättsliga åtgärderna och de arbetsrättsliga åtgärder som en kommun kan vidta.

Kommunen finner det i sammanhanget beklagligt att frågan om en *skyldighet* att åtalsanmäla tjänstefel eller det nya brottet missbruk av offentlig ställning även i kommunal och regional sektor inte har utretts inom uppdraget (s 370). Att lagen (1994:260) om offentlig anställning i denna del fortsatt inte kommer att gälla kommunerna innebär i sig en osäkerhet för när det kan vara lämpligt eller möjligt att använda det arbetsrättsliga ansvaret vid vissa överträdelser.

Precis som experten Lise Donovan konstaterar så är ”missbruk av offentlig ställning” en komplicerad straffbestämmelse. Det får anses föreligga en ansevärd risk för att kommuner inte i varje givet fall på ett rättssäkert sätt kan förutse bestämmelsens konsekvenser eller kunna bedöma om en viss handling ska bedömas som ringa eller inte. Detta får en direkt effekt på hur kommunen hanterar exempelvis arbetsrättsliga sanktioner. Även om utredningen i viss omfattning försökt att förklara vad som kan vara att betrakta som ringa och därmed inte straffbart är det kommunens mening att de många rekvisit som kan komma att beaktas är alltför svåröverskådliga för att tjäna till ledning. Kommunen önskar därför en betydligt enklare, tydligare och mer tillämpbar bestämmelse.

Eftersom brottet ”missbruk av offentlig ställning”, till skillnad mot ”tjänstefel”, inte bara föreslås omfatta tjänstepersoner utan även förtroendevalda uppstår ytterligare frågor om brottets avgränsning i de ringa fallen. För de förtroendevalda faller de arbetsrättsliga aspekterna bort vilket enligt kommunens mening kan leda till att samma typ av förseelse kan komma att bedömas olika beroende på om den begåtts av en

förtroendevald eller en anställd. Även här behövs därför förtydliganden i lagförslaget.

När det gäller ”missbruk av offentlig ställning” så framgår av förslaget att brott mot jävsbestämmelser är ett typexempel på ett handlande som kan vara straffbart (s. 427). Något närmare resonemang har dock inte förts om det lämpliga i att straffbelägga jäv. Det kan konstateras att jävsfrågor ofta blir aktuella i en kommun och att det i sig föranleder många ibland svåra ställningstaganden. Ett straffansvar för en överträdelse av jävsbestämmelserna bör kräva en betydligt mer omfattande analys om vilka konsekvenser detta kan medföra.

Slutligen anser kommunen att den föreslagna lagstiftningen, framförallt gällande ”missbruk av offentlig ställning”, kommer att ställa ansemliga krav på varaktiga utbildningsinsatser för såväl nya som gamla förtroendevalda likväl som för kommunens anställda. Det gäller inte enbart den föreslagna lagstiftningen som sådan utan också övriga lagar och författningar där överträdelser mot dessa nu skulle kunna bli lagförda. Det som anges om att sådana kostnader för den kommunala sektorn (s. 400) bedöms kunna finansieras inom ramen för befintliga anslag är inte tillfredsställande. Kommunen efterlyser en närmare genomlysning av hur kommuner och regioner ska kompenseras för dessa kostnader.

För kommunstyrelsen

Nicklas Rydgren
Kommunjurist